

27 Μαρτίου 2023

Το εικόνισμα της Παναγίας (Από την Επανάσταση στην Κρήτη)

[/ Γενικά Θέματα](#)

Το 1821 η Κρήτη είχε επαναστατήσει εναντίον των Τούρκων, καθώς και η υπόλοιπη Ελλάδα.

Κατά την επανάσταση αυτή, ένα μικρό χωριό της Κρήτης κινδύνευε από στιγμή σε στιγμή να πέσει στα χέρια των εχθρών. Οι κάτοικοι του χωριού ήταν λίγοι, ενώ οι Τούρκοι που τους καταδίωκαν ήταν πολλοί. Γι' αυτό, αποφάσισαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να ζητήσουν τη σωτηρία τους στη φυγή.

ελληνόπουλο

Κοντά στο χωριό υπήρχε μια μεγάλη σπηλιά. Η είσοδός της ήταν κρυμμένη μέσα σε βάτους και ήταν αδύνατο στον εχθρό να την ανακαλύψει. Εκεί σκέφθηκαν να καταφύγουν, για να κρυφτούν.

Πήραν τα πράγματά τους και ξεκίνησαν. Ήταν περίπου τριακόσιοι άνθρωποι. Μπροστά βάδιζαν οι μητέρες με τα παιδιά τους στην αγκαλιά, οι γερόντισσες και οι γέροντες• όλοι κρατούσαν μικρά δέματα με ενδύματα και άλλα πράγματα της πρώτης ανάγκης. Έπειτα ακολουθούσαν οι άνδρες και οι νέοι, φορτωμένοι με σκεπάσματα, στρώματα, τρόφιμα και ό,τι πολύτιμο είχαν.

Προχωρούσαν σιωπηλοί, χωρίς να ανταλλάσσουν λέξη. Φοβούνταν μήπως τους καταλάβουν οι Τούρκοι. Όμως, κατά διαστήματα έστρεφαν το κεφάλι προς τα πίσω, για να αποχαιρετήσουν τα αγαπημένα σπίτια τους, που ίσως να μην τα ξανάβλεπαν.

Η σπηλιά απείχε απ' το χωριό μισή ώρα. Τόσο απείχαν και οι εχθροί απ' το χωριό. Πλησίαζαν να φθάσουν στη σπηλιά, όταν ξαφνικά ακούγεται μια φωνή:

-Αχ, τι έπαθα!

Όλοι γύρισαν να δουν τι συμβαίνει. Φοβήθηκαν μήπως φάνηκαν οι εχθροί. Η φωνή ήταν του Μανώλη, ενός νέου με ψηλό ανάστημα και με γενναία καρδιά.

Η μητέρα του, που προχωρούσε μπροστά, μόλις άκουσε τη φωνή του, έτρεξε κοντά του τρομαγμένη και τον ρώτησε:

-Τι έπαθες, παιδί μου;

-Μάνα, αποκρίθηκε με φωνή που έτρεμε, λησμόνησα το εικόνισμα της Παναγίας!

Η μητέρα του τaráχθηκε και έγινε ωχρή. Τα γόνατά της λύθηκαν και με φωνή που μόλις ακουγόταν, τον ρωτά:

-Και τώρα, Μανώλη;

-Τώρα... αποκρίθηκε ο Μανώλης, ενώ κοίταζε τη μητέρα του στα μάτια, για να δει την αντίδραση που θα της προξενήσει η απόφασή του... τώρα θα γυρίσω στο σπίτι να το πάρω!

Όταν άκουσε τα λόγια αυτά η δυστυχισμένη μητέρα, έγινε ακόμη πιο ωχρή, τα πόδια της έτρεμαν περισσότερο και η καρδιά της χτυπούσε δυνατά. Ο κίνδυνος τώρα ήταν μεγαλύτερος. Μέχρι να φθάσει στο χωριό ο Μανώλης, οι Τούρκοι θα ήταν πολύ κοντά και θα τον έβλεπαν.

-Παιδί μου, μη! είπε η ταλαίπωρη μητέρα, η οποία με τη φαντασία της νόμιζε ότι έβλεπε το παιδί της να πέφτει αιμόφυρτο, νεκρό από τις σφαίρες των εχθρών.

-Μανώλη, είπε ένας γέροντας παίρνοντας τον νέο από το χέρι, ό,τι έγινε έγινε. Θα χάσεις τη μάνα σου, αν φύγεις. Θα πεθάνει από το φόβο της για σένα.

Ο Μανώλης τράβηξε ήσυχα το χέρι του από το χέρι του γέροντα και με φωνή συγκινημένη είπε:

-Μπορώ να θυσιάσω τη ζωή μου, αλλά δεν αφήνω την Παναγία μας στα χέρια των Τούρκων. Συμπαρασταθείτε στη μάνα μου...

Και σαν να ηλεκτρίσθηκε από τα ίδια του τα λόγια, όρμησε τρέχοντας προς το χωριό, χωρίς ούτε μια φορά να στρέψει το βλέμμα του στη μητέρα. Φοβόταν

μήπως ό,τι δεν κατόρθωσαν τα λόγια του γέροντα, το κατόρθωναν τα δακρυσμένα μάτια της μητέρας.

Η δυστυχισμένη μητέρα άφωνη και ακίνητη παρακολουθούσε με το βλέμμα της τον Μανώλη. Στάθηκαν και οι άλλοι χωρικοί, για να μην την αφήσουν μόνη.

Γρήγορος σαν το χελιδόνι ο Μανώλης διασκέλιζε[1] φράχτες και βράχους, πηδούσε λάκκους και χαντάκια, για να συντομεύσει την απόσταση. Κοντεύει να φθάσει στο χωριό. Λίγο ακόμη και θα κρυβόταν πίσω από τα πρώτα σπίτια του.

Η στιγμή αυτή ήταν φοβερή για τη μητέρα. Είκοσι, δέκα, πέντε βήματα ακόμη και δεν θα τον βλέπει πλέον, θα τον χάσει ίσως για πάντα. Μέχρι τώρα κρατούσε τα δάκρυά της • τώρα όμως, που δεν τον έβλεπε πλέον, τα μάτια της γέμισαν δάκρυα και κλαίγοντας φώναζε:

-Μανώλη μου! παιδί μου!

Οι εχθροί είχαν εισορμήσει ήδη στο χωριό και εξέταζαν τα πρώτα σπίτια του. Έλπιζαν ότι θα έβρισκαν πολλά λάφυρα, αλλά τώρα έβλεπαν ότι τίποτα δεν είχαν αφήσει οι Χριστιανοί, και ξεσπούσαν σε βρισιές και βλαστήμιες.

Ο Μανώλης δεν έβλεπε ακόμη τους εχθρούς, άκουγε όμως τις φωνές τους. Όμως, δεν δείλιασε. Μπήκε γρήγορα στο φτωχικό σπίτι τους, πήρε από την κάμαρα του καπνισμένου τοίχου το εικόνισμα και το ασπάστηκε με μεγάλη ευλάβεια. Και τη στιγμή εκείνη θυμήθηκε τα λόγια του γέροντα: «Θα χάσεις τη μάνα σου...». Βλέπει ικετευτικά το εικόνισμα της Παναγίας, Την παρακαλεί να τον βοηθήσει και βγαίνει από το σπίτι τρέχοντας με όλη του τη δύναμη.

Λίγες στιγμές πέρασαν αφότου η μητέρα του Μανώλη άρχισε να φωνάζει κλαίγοντας. Λίγες στιγμές ήταν, αλλά η μητέρα του νόμισε ότι χρόνια ολόκληρα πέρασαν από τη στιγμή κατά την οποία σταμάτησε να τον βλέπει. Μόνον αυτή άκουγε πυροβολισμούς, έβλεπε γιαταγάνια[2] να αστράφτουν, άκουγε βογγητά..., ενώ οι άλλοι ούτε άκουγαν ούτε έβλεπαν τίποτε...

Ξαφνικά, χαρμόσυνες φωνές ακούστηκαν παντού. Ο Μανώλης φάνηκε από μακριά. Η μητέρα σκουπίζει τα μάτια της, για να βλέπει καλύτερα.

Ένα «γεια σου, Μανώλη!» ξέφυγε από όλα τα στόματα. «Η Παναγία μαζί σου», ευχήθηκε η μητέρα.

Και ο Μανώλης έτρεχε, πλησίαζε.

Αλλά να! Θέαμα φοβερό, φρικτό για όλους, κεραυνός για τη μητέρα. Οι Τούρκοι φθάνουν στα τελευταία σπίτια του χωριού. Σε λίγο θα βγουν απ' το χωριό, θα δουν τον Μανώλη, θα δουν και τους άλλους χωρικούς. Και τότε;

Όλοι τρέμουν από το φόβο τους, δεν αναπνέουν, και η μητέρα φαίνεται σαν νεκρή. Αλλά ο Μανώλης πετά, δεν πατά πλέον στο έδαφος. Νομίζεις ότι η θεία δύναμη τον σπρώχνει προς τα εμπρός. Ο Μανώλης έρχεται, ο Μανώλης... έφθασε!

Τρέχουν όλοι στη σπηλιά. Εκεί μέσα κρύβονται και δεν διατρέχουν πλέον κανένα κίνδυνο.

Πηγή: prostiniki.gr Λωάννης Δαμβέργης, “Οι Κρήτες μου” (Απόδοση κειμένου στη Δημοτική)

Κείμενο: βλ. “Πρός τή ΝΙΚΗ”, Μάρτιος 2018 και

[1]διασκελίζω: περνώ πηδώντας με μεγάλα βήματα

[2]γιαταγάνια: τούρκικα μεγάλα σπαθιά με γυριστή αιχμή